

যি কোনো সহায়ৰ বাবে যোগাযোগ কৰকঃ
জিলা কৃষি বিষয়াৰ কাৰ্যালয়

অধিক তথ্যৰ বাবে যোগাযোগ কৰকঃ

ৰাজ্যিক প্ৰকল্প ব্যৱস্থাপনা কেন্দ্ৰ, অসম মিলেট মিছন,
কৃষি সঞ্চালকালয়, খানাপাৰা, গুৱাহাটী-২২
Email: amm.spmu@gmail.com
Toll free no: +91 18001020338

75
Azadi ka
Amrit Mahotsav

INTERNATIONAL YEAR OF
MILLETS
2023

অসমত মিলেটৰ বাবে কৃষক

অসম মিলেট মিছনে প্ৰগতিশীল কৃষকসকলক মিলেটৰ পথ প্ৰদৰ্শক হ'বলৈ আহ্বান জনাইছে।

এজন প্ৰগতিশীল কৃষক হিচাপে আপুনি এক পৰিৱৰ্তন আনিব পাৰে। মিলেট, যি এতিয়া ভাৰতত ‘শ্ৰীঅৱৰ’ হিচাপে অভিহিত, সেই সৰ্বোন্ম শস্যবিধিৰ খেতি কৰোৱাই আপোনাৰ সতীৰ্থ কৃষকসকলক লাভৱান্ধিত কৰাওঁক।

আহক, মিলেটৰ বিষয়ে কিছুমান উভম কৃষি পদ্ধতি সম্পর্কে জানি লওঁ।

আমি অসমত কোনবোৰ মিলেটৰ খেতি কৰিব
পাৰোঁ?

অসমত প্ৰসাৰ কৰা মিলেট তিনিৰিধ হ'ল
মৰুৰাধান (ফিংগাৰ মিলেট), কাউন (ফৰ্স্টেইল
মিলেট) আৰু চীনাধান (প্ৰচ' মিলেট)

কোনটো ঝাতুত আমি মিলেটৰ খেতি কৰিব
পাৰোঁ?

অসমৰ জলবায়ুৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি ভিন্ন
সময়ত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ মিলেটৰ কৃষি কাৰ্য্য কৰা
হয়।

ফিংগাৰ মিলেটঃ আগষ্টৰ মধ্যভাগৰ পৰা
ছেপ্তেৰ মধ্যভাগলৈ

ফৰ্স্টেইলঃ জানুৱাৰীৰ মধ্যভাগৰ পৰা
ফেব্ৰুৱাৰীৰ মধ্যভাগলৈ

প্ৰচ' মিলেটঃ জানুৱাৰীৰ মধ্যভাগৰ পৰা
ফেব্ৰুৱাৰীৰ মধ্যভাগলৈ

মিলেটৰ খেতি কৰিবলৈ কি ধৰণৰ কৃষি ভূমি
উপযুক্ত?

নিৰ্বাচিত কৃষিভূমি, নদীপৰীয়া অঞ্চলৰ পৰা দৰত
হ'ল লাগে যাতে শস্য বৃক্ষৰ সময়ত বানপৰ্ণীৰ
প্ৰভাৱ নপৰে। পলসুৱা, ভালদৰে পানী নিষ্কাশন
ক্ষমতা থকা অথবা বালিচৰীয়া মাটি মিলেট
খেতিৰ বাবে উভম। মাটিত পি এইচ ৫.৫৮ পৰা
৭.৫৮ ভিতৰত হ'ব লাগে।

আমি কেনেদৰে মাটিদৰা সাজু কৰিব লাগে?

ভালদৰে হাল বাই মিহি কৰি পথাৰ প্ৰস্তুত কৰিব

লাগে, তাৰ পিছত তিনিৰ পৰা চাৰিবাৰ হেব' (harrow) কৰিব লাগে; কাৰণ ভালদৰে মিহি
নোহোৱা মাটিত মিলেট খেতিৰ শ্ৰীবৃদ্ধি নহয়।
তাৰপিছত ভালদৰে খাল(furrow) আৰু
শিখৰ(ridge) প্ৰস্তুত কৰক, ই সুষম জলসিঞ্চন,
অপত্তণ আত্ৰোৱাত সুবিধা কৰে আৰু কৃষি
মাটিদৰা যাতে শস্যবৃক্ষৰ সময়ছোৱাত ভালদৰে
জল নিষ্কাশিত হৈ থাকে, তাক নিশ্চিত কৰে।

মিলেটৰ বীজ কেনেদৰে সিঁচিব লাগে?

ভাল উৎপাদন পাবৰ বাবে শাৰী শাৰী কৈ
মিলেটৰ বীজ সিচাটো উভম পদ্ধতি। ১২ কেজি
প্ৰতি হেক্টেৰ (১.৫ কেজি প্ৰতি বিঘাত) হাৰত বীজ
সিঁচক। মিলেট শস্যৰ সময়ছোৱাত আগতীয়াকে
মাটিদৰা সাজু কৰক, আৰু প্ৰথম জাক বৰষণৰ
পিছতে যেতিয়া মাটিখিনি পাতলীয়াকে আদৰ্শ হৈ
থাকে, ২৫ ছেঁমিঃ শাৰীৰ ব্যৱধানত আৰু ১০
ছেঁমিঃ বীজৰ ব্যৱধানত ৪ ছেঁমিঃ দকৈ
বীজবোৰ সিঁচিব লাগে।

জৈৱিক আৰু ৰাসায়নিক সাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা বোৰ কেনেধৰণ?

জৈৱিক সাৰ বেছি পৰিমাণে থকা মাটিত মিলেটৰ
খেতি ভাল হয়, ৫-১০ টন/হেক্টেৰ (৬-১২
কুইণ্টল/বিঘা) হাৰত পচন সাৰৰ বা গোৱৰ আৰু
২ টন/হেক্টেৰ (২.৫ কুইণ্টল/বিঘা) হাৰত
কেচুসাৰ প্ৰয়োগ কৰক।

ৰাসায়নিক সাৰৰ পৰিমাণঃ

১) ফিংগাৰ মিলেটঃ ভাল উৎপাদন পাবৰ বাবে

৯০ কেজি/হেক্টেৰ (১২ কেজি/বিঘা) ইউৰিয়া,
১২৭ কেজি/হেক্টেৰ (১৭ কেজি/বিঘা) ফচফৰাছ
আৰু ৩০ কেজি/হেক্টেৰ (৪ কেজি/বিঘা) পটাচ
প্ৰয়োগ কৰক।

২) ফৰ্স্টেইল মিলেটঃ ভাল উৎপাদন পাবৰ
বাবে ৪৪ কেজি/হেক্টেৰ (৬ কেজি/বিঘা) ইউৰিয়া,
৬৩ কেজি/হেক্টেৰ (৯ কেজি/বিঘা) ফচফৰাছ
আৰু ১৭ কেজি/হেক্টেৰ (২ কেজি/বিঘা) পটাচ
প্ৰয়োগ কৰক।

৩) প্ৰচ' মিলেটঃ ভাল উৎপাদন পাবৰ বাবে ৪৪
কেজি/হেক্টেৰ (৬ কেজি/বিঘা) ইউৰিয়া, ৬৩
কেজি/হেক্টেৰ (৯ কেজি/বিঘা) ফচফৰাছ আৰু
১৭ কেজি/হেক্টেৰ (২ কেজি/বিঘা) পটাচ প্ৰয়োগ
কৰক।

প্ৰয়োজনীয় সাৰ কেতিয়া প্ৰয়োগ কৰিব লাগে ?

জৈৱিক আৰু ৰাসায়নিক সাৰ দুবাৰত প্ৰয়োগ
কৰিব লাগে:

(১) কৃষি ভূমি সাজু কৰা সময়ত অনুমোদিত
পৰিমাণৰ জৈৱিকসাৰ, ইউৰিয়াৰ মুঠ পৰিমাণৰ
আধা আৰু ফচফৰাছ আৰু পটাচৰ সম্পূৰ্ণ
পৰিমাণ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

(২) বৈ যোৱা ইউৰিয়াৰ আধাৰ্থিনি ৩০ দিনৰ
পিছত টপড্ৰেছিং হিচাবে প্ৰয়োগ কৰক।

কিমান সঘনাই অপত্তণ আঁতৰাব লাগে ?

মিলেটৰ বাবে অপত্তণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাটো অতি
প্ৰয়োজনীয় কিয়নো অপত্তণবোৰে মিলেটক,
বিশেষকৈ প্ৰাৰ্থনিক অৱস্থাত পৰিপোষক আৰু
পানীৰ পৰা বাধিত কৰে। গতিকে, শাৰীৰ বোৱৰ
মাজে মাজে হস্তচালিত অপত্তণ নিবাবক যন্ত্ৰ
ব্যৱহাৰ কৰাটো এটা ভাল অভ্যাস, ই মাটি খিনি
কেমল কৰি বাখে আৰু আদৰ্শতা ধৰি ব্ৰথাত
সহায় কৰে। বীজ সিঁচাৰ প্ৰায় ২০-২৫দিন পিছত
প্ৰথমবাৰ অপত্তণ আঁতৰাব লাগে আৰু বীজ
সিঁচাৰ ৪৫ দিন পিছত হস্তচালিত অপত্তণ
নিবাবক যন্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

কিমান সঘনাই জলসিঞ্চন কৰিব লাগে?

যদিও মিলেট শস্য খৰাং বতৰ সহনশীল আৰু

ইয়াৰ বাবে কম পানীৰ প্ৰয়োজন, তথাপি ভাল
উৎপাদন পাবৰ বাবে মাটিৰ আদৰ্শনে
লক্ষ্য কৰিব লাগে যাতে পানী জমা নহয় আৰু
বাচনকালত পানীৰ চাপ নপৰে। তেন্দেৰে,
বেছদিন ধৰি বৰষুণ নিদিলে, মিলেট শস্যৰ
থোকধৰা অৱস্থাত জলসিঞ্চনৰ প্ৰয়োজন হ'ব
পাৰে।

শস্য চপোৱাৰ অনুশীলনবোৰ কেনেধৰণ?

মৰুৰাধান (ফিংগাৰ মিলেট): ই সময় ভাৱে
পুৰুষ নহ'বও পাৰে আৰু ৮০-৯০দিন পিছত
দৰ্বাৰ শস্য চপাৰ লগিয়া হ'ব পাৰে। যেতিয়া
মিলেটৰ থোক বোৱৰ প্ৰায় ৫০% মুগাবৰণীয়া
হয়, তেতিয়া প্ৰথমবাৰ চপাৰ লাগে আৰু তাৰ ৭-
১০ দিন পিছত দ্বিতীয় বাৰ শস্য চপাৰ লাগে।
মৰণা মৰা আৰু চাফা কৰাৰ আগতে ১-২দিন
চপাই অনা থোকবোৰ ছাঁ পৰা ঠাইত গোটাই
ৰাখিব লাগে।

কাউন (ফৰ্স্টেইল মিলেট): প্ৰায় ১০০-১২০
দিন মান পিছত শস্য চপোৱা হয়, যেতিয়া প্ৰায়
৮০% থোকে আগটোৰ পৰা মুগা বৰণ লয় আৰু
হাতেৰে মোহাবিলেই শস্যৰ গুটিবোৰ থোকৰ
পৰা আঁতৰি আহে।

চীনাধান (প্ৰচ' মিলেট): ৬৫-৭৫ দিন মান পিছত
প্ৰায় আটাইবোৰ থোক একে সময়তে পুৰুষ হৈ
পাৰে। প্ৰায় ৮০% থোকৰ আগটো মুগাবৰণীয়া
হওঁতে শস্য চপোৱা হয়।

